

15 oktober 2020

4. Programma Ruimtelijke Ontwikkeling, Wonen, Economie en Toerisme

Wat hebben we bereikt?

Een evenwichtige en duurzame ontwikkeling van de omgeving geënt op de behoeften van inwoners. We streven daarbij naar groei werkgelegenheid, duurzaam toerisme en een passend woningaanbod.

Kernbegrippen: samenwerken, participatie, verder kijken (lange termijn), breder kijken (integraal, samenhang). We gaan voor passende en betaalbare woonruimte voor alle inkomensgroepen en huishoudenstypen.

4.1 Veilig en duurzaam ingerichte omgeving

Wat hebben we daarvoor gedaan?

4.1.1 Klaar voor de omgevingswet

Regionale Omgevingsvisie

In 2019 zijn regionale analyses gedaan voor o.a. de thema's: economie, wonen, mobiliteit, landschap en natuur. Op basis van deze analyses zijn vier ontwikkelscenario's ontwikkeld. Deze worden in 2020 voorgelegd aan de lokale besturen en geven uiteindelijk richting aan de koers van de regio. De regionale koers vormt de basis voor onze lokale omgevingsvisie.

Lokale Omgevingsvisie

In 2019 zijn we gestart met de inventarisatie voor de lokale Omgevingsvisie. De raad heeft in een actieve sessie meegedacht over de belangrijkste waarden voor Gooise Meren. Deze resultaten en het vastgestelde beleid wordt verzameld in een bouwstenennotitie. De bouwstenennotitie is de eerste stap naar de lokale Omgevingsvisie. In 2020 werken we, samen met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties, aan de lokale Omgevingsvisie.

Proeftuin Oostereng

In 2019 hebben we in de wijk Oostereng een proeftuin doorlopen. Het doel van de proeftuin was tweeledig: een proces op te stellen om in gesprek te gaan met de inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties in de wijk én het ophalen van ambities die kunnen worden opgenomen in de lokale Omgevingsvisie. In 2020 wordt de evaluatie van deze proeftuin gedeeld met de raad.

4.1.2. Gebiedsontwikkeling met kwaliteit

Binnen Gooise Meren wordt veel ontwikkeld. Het gaat dan om woningbouw, maar ook om infrastructurele opgaven rondom wegen en spoor. Daarnaast loopt er een groot gebiedsprogramma gericht op herstel van de cultuur historische waarden rondom vestingen Muiden en Naarden. Voor deze complexere projecten en programma's en de inbedding hiervan in de bedrijfsvoering is in 2019 een verbeterslag gemaakt. Concreet gaat dit over de onderwerpen project control, informatie, participatie en communicatie, raming en doorbelasting en kruisbestuiving en innovatie.

4.1.3 Bestemmingsplannen op orde

Om een goede uitgangspositie te hebben voor de implementatie van de Omgevingswet in 2021, hebben we in 2019 gezorgd dat onze basis op orde is. De vigerende bestemmingsplannen in Gooise Meren zijn digitaal goed raadpleegbaar, waarbij voorschriften, plankaat en toelichting volledig op elkaar afgestemd zijn en inzichtelijk is wat er mag op een locatie.

Naast bovenstaande lagen er in 2019 om en nabij de 40 aanvragen bij het team RO. Het gaat om particuliere initiatieven die verschillen in omvang. Het gaat om inbreidingen, transformatie bestaand vastgoed of herontwikkelingen. Deze aanvragen verkeren in verschillende stadia van de ruimtelijke procedure.

4.1.4 Uitvoeren ruimtelijke projecten

Bensdorp

Als gevolg van het faillissement van de aannemer is het bouwproject vanaf de zomer 2019 gedeeltelijk stil komen te liggen. De sociale huurwoningen zijn als enige opgeleverd en ook in gebruik genomen. De overige woningen en de bedrijfsruimtes zijn nog niet afgebouwd. Ook de openbare ruimte is nog niet volledig ingericht. Wij zijn met de betrokken partijen in gesprek gegaan over de afronding van het project. Ondanks het faillissement blijft de kwaliteit van het gebied overeind. Alle woningen worden later alsnog in gebruik genomen. Nog niet alle commerciële ruimtes en ruimtes voor cultureel/maatschappelijke functies zijn verkocht. Waar mogelijk werken wij mee aan alternatieve invullingen, die passen bij de ambitie van het project zoals vastgelegd in het Ambitiedocument en het vastgestelde bestemmingsplan.

BOR-gronden

In 2019 is gewerkt aan de totstandkoming van het Stedenbouwkundig Programma van Eisen (SPvE). Na ambtelijke toetsing is het SPvE, inclusief de geüpdatete QuickScans, door het college vrijgegeven voor inspraak. Het inspraakproces had tot doel: het faciliteren van inspraakreacties en geïnteresseerden een extra kans bieden om mee te praten. Op 7 november ontvingen ruim 1200 adressen rondom het plangebied een brief, waarin is aangegeven op welke manier een vraag of inspraakreactie kon worden ingediend. Op 21 november vond een informatiemarkt plaats. Op 2 en 3 december volgden spreekuren waarvoor men zich vooraf kon inschrijven. Dit leidde tot meerdere inspraakreacties, die worden verwerkt in een inspraaknota en in 2020 ter vaststelling aan de gemeenteraad wordt aangeboden.

Bredius

Na een uitgebreid participatietraject is afgelopen mei 2019 de uitgewerkte stedenbouwkundige opzet van de Bredius door de raad goedgekeurd. Vervolgens is in 2019 verder gegaan met de projectonderdelen. Zo zijn de hockeyvelden uitgewerkt samen met de entree en de parkeerplaatsen voor de sportonderdelen. Ook het programma van eisen en de aanpak voor de ontwikkeling van de sporthal is verder uitgewerkt. Er is contact over beide sportonderdelen met SC Muiden, de gebruiker en beheerder van de 2 voetbalvelden en de huidige tijdelijke kantine.

Voor het onderdeel met de woningen is een marktconsultatie voorbereid om zo met behulp van marktpartijen te komen tot een succesvolle uitvraag in 2020. Er is gekeken naar de manier waarop de uitvraag het best in de markt gezet kan worden en bij welke partijen.

De zetting van het zand op de hockeyvelden wordt in de gaten gehouden met het doel om volgend jaar kwalitatieve hockeyvelden te kunnen aanleggen. De extra zandlaag die niet meer nodig is voor de velden, wordt dan op het kavel waar de woningen komen, gelegd. De voorbereidingen voor de omlegging van de waterleiding zijn gedaan.

Buitenruimte gemeentehuis Gooise Meren

Op basis van ideeën uit de participatie is een ontwerp gemaakt voor de herinrichting van de buitenruimte van het gemeentehuis. In de tweede helft van 2019 heeft de gemeenteraad het voorlopig ontwerp vastgesteld. Besloten is de variant, die past binnen het beschikbaar gestelde budget, verder uit te werken waarbij zo veel mogelijk gebruik wordt gemaakt van de huidige hoogteligging van het plein. De verdere voorbereiding met het onder andere het op detailniveau uitwerken van het ontwerp samen met de participanten vindt in het eerste kwartaal van 2020 plaats, waarna het definitief ontwerp in april aan de raad wordt aangeboden. De extra wensen op de Landstraat (vervallen 5 parkeerplaatsen + fietsnietjes bij de VOMAR) vallen buiten de scope van dit project.

Gebiedsvisie centrum Bussum

In 2019 zijn de Gebiedsvisie en het Centrumplan vastgesteld door de raad. De voorbereidingen voor het opstellen van het Gebiedsprogramma Bussum Centrum zijn opgestart. In dit programma worden alle acties voor de korte, middellange en lange termijn opgenomen. Daarnaast hebben we gewerkt aan het Centrummanagement Bussum. We hebben het Centrummanagement geëvalueerd en zijn gestart met een stappenplan voor de doorontwikkeling.

Crailo

In 2019 is gewerkt aan het opstellen van het stedenbouwkundig- en landschapsplan buurtschap Crailo. Met dit plan hebben de 3 colleges van Laren, Hilversum en Gooise Meren ingestemd op 17 december 2019. Besluitvorming in de gemeenteraad is voorzien in maart 2020. Het bestemmingsplan en de MER worden in 2020 opgesteld en gaan in het najaar van 2020 ter visie. De gemeente Gooise Meren is aandeelhouder in de

GEM Crailo. De GEM Crailo is verantwoordelijk voor de voorbereiding en uitvoering van de plannen. De basis voor de plannen is de grondexploitatie die in 2017 is vastgesteld door de gemeenteraden.

De Krijgsman

In de Krijgsman zijn vanaf 2017 in totaal 480 vergunningen aangevraagd. De eerste 200 woningen zijn in de afgelopen jaren opgeleverd. De voorbereiding voor de stedenbouwkundige plannen in de overige deelgebieden is voor 80 % afgerond. Tevens zitten ruim 400 woningen in de ontwerpfase. De entreebrug naar de Krijgsman zit in de realisatiefase en wordt in 2020 opgeleverd. In 2019 is een tijdelijk ontsluiting gerealiseerd. Qua voorzieningen zijn er afspraken gemaakt voor de vestiging van een AH bij de entree van het gebied.

Stadskantoor Naarden

Op 14 november 2019 vond de officiële eerste sloophandeling plaats. Daar waar het stadskantoor stond, was net voor de kerst alleen nog de entreehal en een kale vlakte waar te nemen. Om dit voor elkaar te krijgen is in 2019 gewerkt aan de verlening van de vergunningen en samen met omwonenden aan het BLVC (Bereikbaarheid, Leefbaarheid, Veiligheid en Communicatie)-Plan waarin een zorgvuldig uitgewerkt bouwproces in de nauwe straten is opgenomen. Met de bouw van de 5 middeldure en 16 dure woningen wordt in 2020 gestart.

Gemeentehuis Muiden

Het jaar 2019 stond in het teken van het opstellen en ter inzage leggen van het ontwerp bestemmingsplan. Het schetsontwerp waarmee de prijsvraag werd gewonnen, is in samenwerking met de ambtelijke dienst en CRK&E verder uitgewerkt. Nadat in mei de werkgroep van de wijk had uitgesproken eens te zijn met de aanpassingen, is het ontwerp bestemmingsplan gereed gemaakt. Tijdens de ter inzage periode bleek dat de aanpassingen niet allemaal positief werden gewaardeerd door de wijk. Er kwamen 21 zienswijzen binnen. Met Gooi en Omstreken wordt in samenspraak met omwonenden aan het plan gewerkt, zodat in 2020 het bestemmingsplan kan worden vastgesteld en met de werkzaamheden (sloop van het gemeentehuis en gymzaal en de realisatie van ca. 41 sociale huurwoningen) kan worden gestart.

Stork-Locatie

In 2019 is het tweede onderdeel in het project gereed gekomen en in gebruik genomen, het Wellant college. Wat rest is de realisatie van de 42 woningen en het openbaar gebied. In 2019 is gewerkt aan het definitief ontwerp voor de woningen. De onderlinge grondleveringen, die tussen de drie partijen moeten plaatsvinden, hebben voor de jaarwisseling plaatsgevonden. In het openbaar gebied wordt onder andere een tiny forest gerealiseerd. De gemeenteraad heeft hiermee ingestemd.

Huisvesting werven

Het onderzoek naar de huisvesting van de werven is als onderdeel opgenomen in een groter organisatorisch vraagstuk over de koers van de afdeling Beheer Openbare Ruimte en Gebouwen (BORG). In 2020 doet het college een voorstel over de toekomst van de werven.

Keverdijk

In 2019 is samen met de betrokken partijen verder gewerkt aan de uitwerking van de plannen voor de bouw van 57 sociale huurwoningen en verschillende voorzieningen, waaronder het nieuwe multifunctioneel centrum. Alle overeenkomsten met de betrokken partijen zijn inmiddels ondertekend. De bestemmingsplanprocedure is in 2019 geheel doorlopen; het bestemmingsplan ligt klaar voor de vaststelling. Na vaststelling in januari 2020 start de uitvoering.

Mariënborg

Mariënborg aan de Brinklaan 82 te Bussum is al geruime tijd niet meer in gebruik als pensionaat. Het gemeentelijk monumentale pand is gedurende 2018 leeg komen te staan. Op dit moment wordt het pand anti-kraak bewoond en gebruikt, in afwachting van de definitieve transformatie van het pand naar woningen en publiek aantrekkende functies. Eind 2019 presenteerde het college de ontwikkelingsvisie van de eigenaar Slokker Vastgoed b.v. voor Mariënborg aan de raad. De ontwikkelvisie is een uitwerking van het door de gemeenteraad van Bussum vastgestelde ambitiedocument (2013) en het beleid van de gemeente Gooise Meren sinds 2016. De raad heeft op 11 december 2019 ingestemd met deze ontwikkelingsvisie.

Naarden buiten de Vesting

In 2019 is overleg gevoerd met de convenantpartners over de gevolgen van het programma op de leefomgeving van de direct aanwonenden (overlast door meer boten, minder goede verkeersafwikkeling door openstaande bruggen). De convenantpartners hebben goede nota genomen van de ongerustheid binnen de gemeente Gooise Meren. In combinatie met nieuwe informatie over de kosten van de aanleg van de nieuwe vaarverbinding hebben de convenantpartners besloten het programma af te schalen. Dit houdt in dat het projecten 'De Nieuwe Vaarverbinding' en 'overdracht gronden schootsvelden (tweede tranche)' worden geschrapt en dat de projecten Passantenhaven en optimalisatie Naardertrekvaart worden afgeschaald.

Het project 'Verbinding Naarden-Vesting en Stadzicht' is in 2019 gerealiseerd.

Verder met de Vesting Muiden

In 2019 is het definitief ontwerp door de aannemer uitgewerkt tot een uitvoeringsontwerp. Erfgoed- en geotechnisch onderzoek vragen om aanvullende (technische) maatregelen om de stabiliteit en veiligheid van de grondwal en de kerende constructie te borgen. De aanvullende maatregelen worden voorgelegd aan de raad. Op basis van het besluit kan gestart worden met de uitvoering in 2020. Het ontwerp van het Vestingplein wordt, conform de oostelijke vesting, verder uitgewerkt in 2020. De uitgangspunten ten aanzien van parkeren en voorzieningen worden eerst voorgelegd ter besluitvorming. Voor de verlegde Mariahoeveweg, de parkeerplaats P2 en het landschapsherstel van het oud tracé A1 is een Nota van Uitgangspunten opgesteld waarin de haalbaarheid is onderzocht. Het onderzoek wijst uit dat kabels en leidingen verlegd moeten worden en dat een goede fietsverbinding ontbreekt. De Nota van Uitgangspunten vormt na besluitvorming het kader voor het ontwerpproces dat in 2020 wordt afgerond. De visie voor de zuidwesthoek met het Muiderbos en P1 is vastgesteld.

Stationsomgeving Naarden-Bussum

De sporen zijn deels verwijderd en de overwegen zijn aangepast. Ook de verbouwing van station Naarden Bussum is in uitvoering. Er is in juli 2019 een Intentieovereenkomst (IOK) met NS en ProRail aangegaan om de inrichting van de westzijde van het station Naarden Bussum zo spoedig mogelijk te realiseren. Hiervoor is samen met de omwonenden/belanghebbenden een inrichtingsplan gemaakt. Aanvullend op de werkzaamheden aan de westzijde wordt er gewerkt aan een integrale gebiedsvisie voor het Stationsgebied.

Eind 2019 is startbijeenkomst georganiseerd als aftrap voor het participatieproces voor de gebiedsvisie.

Projectmatig werken

We managen onze eigen projecten en die van derden met aandacht voor de beheersmaatregelen. Voor de complexere projecten en programma's en de inbedding wordt in de bedrijfsvoering een verbeterslag gemaakt. Hiermee is ook invulling gegeven aan één van de aanbevelingen van uit het rekenkamerrapport 'Sturing op grote projecten'. Concreet gaat dit over de onderwerpen: 1. projectcontrol, 2. informatie, participatie en communicatie, 3. raming en doorbelasting en 4. kruisbestuiving en innovatie.

Participatie bij bouwprojecten

In 2019 waren de adviescommissies (Verkeersraad, platform Toegankelijkheid, Fietsersbond, Seniorenraad) aangehaakt bij veel van de projecten.

In 2019 zijn we gestart met de pilot "Omgevingstafel". We oefenen met vroegtijdige burgerparticipatie én integraal werken om te wennen aan de nieuwe werkprocessen die van kracht gaan bij de invoering van de Omgevingswet op 1 januari 2021. Het betreft hier de meer complexe vergunningen die van invloed zijn op de leefomgeving van inwoners en ondernemers. Door te experimenteren met het voorgestelde werkproces van de VNG wordt proefondervindelijk de integrale samenwerking en vroegtijdige burgerparticipatie bij initiatieven verkend. Voor de overige bouwprojecten en initiatieven is een set spelregels voorgesteld, die wij meegeven aan initiatiefnemers. Met deze spelregels geven we de initiatiefnemer handvatten om de participatie op een transparante manier vorm te geven.

Duurzaamheid en kwaliteit

In 2019 is de website voor de bewustwording voor duurzaamheid en kwaliteit voor de inwoners gerealiseerd. De website wordt in het voorjaar van 2020 geopend. Zie ook programma 5.

4.2 (Duurzame) economische ontwikkeling

Inleiding

Economisch vitaal duidt op de opgave die Gooise Meren zich met haar economisch beleid heeft gesteld: het stimuleren van de werkgelegenheid. Dit vraagt om een vitale economie. De kansen die economen, ondernemers en inwoners hebben waargenomen en die we hebben vastgelegd in de economische visie 'ruimte voor ondernemerschap' gaan we de komende vier jaar uitwerken.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

4.2.1 Vitale kernen

In juni 2019 is de Gebiedsvisie Centrum Bussum vastgesteld. De in de Gebiedsvisie genoemde 7 ambities zijn in samenwerking met bewoners en ondernemers deels uitgevoerd. In december 2019 is de regionale Detailhandelsvisie vastgesteld. Ook dit beleid richt zich op het versterken van het kernwinkelgebied in de diverse regiogemeenten. Het is in de toekomst niet meer wenselijk en/of mogelijk om detailhandel toe te voegen op solitaire locaties. Daarmee bevestigt dit beleid de Gebiedsvisie Centrum Bussum. Na een intensief inspraak- en participatietraject is in december 2019 het Horecabeleid Gooise Meren vastgelegd. Gelet op het ruime horeca-aanbod in onze gemeente is gekozen om niet uit te gaan van extra groeimogelijkheden voor deze sector. De balans tussen horeca en detailhandel moet in evenwicht zijn en in de toekomst blijven. Met deze visies houden we onze kernen sterk en economisch vitaal.

In december 2019 is het onderzoek afgerond naar draagvlak voor een gemeentebrede Marketing- en uitvoeringsorganisatie. Binnen deze organisatie zal alle door de gemeente betaalde (externe) inzet (zoals de stadspromotors Muiden/Muiderberg en Naarden, de evenementencoördinator Bussum en de dorpsmanager Bussum) worden samengebracht onder een onafhankelijk stichtingsbestuur. Expertise, kennis en kunde uit de diverse kernen worden samengebracht en doorontwikkeld, waardoor er hoogwaardiger en efficiënter inzet gepleegd kan worden. Eind 2019 is gebleken dat er in het algemeen meer dan voldoende draagvlak is voor deze ontwikkeling. We hebben relevante partijen bevestigd.

In 2019 is het centrummanagement-overleg Muiden opgezet. In de aanloop is onderzocht of dit een gecombineerd overleg met Muiderberg zou kunnen zijn, maar de kernen blijken zo van elkaar te verschillen dat is besloten om voor Muiderberg in 2020 een apart overleg op te zetten. Aan het centrummanagement-overleg Muiden nemen structureel de ondernemers uit Muiden, de Stadsraad en de gemeente Gooise Meren deel. Daarnaast schuiven regelmatig relevante partijen zoals het Muiderslot, Pampus of gemeentelijke projectleiders aan. Het overleg heeft tot doel de samenhang in de inzet in Muiden te bewaken en om actuele problemen met elkaar op te pakken.

4.2.2 Werken aan meer werkplekken

Het afgelopen jaar is het ambitieniveau voor Crailo vastgesteld. Bedrijven tot milieucategorie 3.2 met een hoog duurzaamheidsprofiel kunnen in de toekomst een plek vinden op dit terrein. In de regio is in 2019 uitvoering gegeven aan het Werkplan Werklandschappen. Zo is samen met de regiogemeenten een discussiekaart gemaakt, waar nieuwe locaties voor bedrijven (terrein) kunnen worden gerealiseerd. In MRA-verband hebben er gesprekken met de gemeente Amsterdam plaatsgevonden om de overloop van bedrijven, die zich in Amsterdam willen vestigen, meer richting onze regio te laten komen.

In 2019 is het Energiebesparingsproject Gooi Meer Noord en Zuid gestart. We zetten met dit project in op advisering van de bedrijven op Gooimeer Noord en Zuid, om hen op die manier te helpen te voldoen aan de wettelijke energieverplichtingen, in plaats van handhaving op de energieprestatienormen. Meer hierover is verwoord in Programma 5, wet milieubeheer. Met behulp van de provinciale HIRB-subsidie ondersteunt de gemeente ondernemers van Gooimeer Noord en Zuid financieel bij investeringen die de duurzaamheid van panden ten goede komen of die de uitstraling en het aanzicht van het gebied verbeteren.

4.2.3 Ondernemersbeleid en ondernemersloket

Het ondernemersbeleid is in concept afgerond. We bespreken het beleid met ondernemers en vertegenwoordigers van ondernemers (FIN / OVGM). In onze aanpak denken we aan een publiek private samenwerking voor het oprichten van een ondernemershuis, inloopspreekuur voor ondernemers en een regionale website voor ondernemers. Eind 2019 is onderzoek gedaan naar onze dienstverlening. Dit onderzoek biedt belangrijke handvatten voor de verdere verbetering van onze dienstverlening, zowel fysiek als digitaal. Sinds maart 2019 worden ondernemers proactief bezocht door de Accountmanager ondernemers. In het algemeen voelen ondernemers zich gehoord en waarderen zij een vast aanspreekpunt. Hierdoor hebben wij meer inzicht in welke ondernemers (sociaal) duurzaam of circulair ondernemen en of ondernemers bereid zijn hierin een ambassadeursrol te vervullen. De uitbreidingswensen zijn in beeld en initiatieven worden zo mogelijk gefaciliteerd. De accountmanager werkt nauw samen met de accountmanager van het regionale Werkgevers service punt. Dit alles tot doel om werkgelegenheid te behouden en verder te stimuleren.

In totaal zijn het afgelopen jaar 130 ondernemers 1 of meer keren bezocht. Nagenoeg alle grote werkgevers (top 20) zijn bezocht. De bezochte sectoren zijn ondernemers in de zakelijke dienstverlening, maak-industrie en detailhandel.

4.2.4 Waterfront

In 2019 is gestart met de visie Aan de Gooise Kust. Dit betreft een integrale beleidsvisie op het kustgebied van de gemeente Gooise Meren (2020-2040). In de visie worden de kansen op het gebied van (water)recreatie en toerisme aan de kust benoemd en benut, ter versterking en ontwikkeling van de unieke combinatie van water, natuur en cultureel erfgoed. Inhoudelijk moet de visie duidelijk maken wat de identiteit is van de gehele Gooise Meren kust is ten opzichte van haar omgeving en wat de identiteiten zijn van de deelgebieden. Daaruit volgt waar welk type ontwikkelingen wel of niet mogelijk zijn. De resultaten worden uiteindelijk overgenomen in de Omgevingsvisie / het Omgevingsplan. Het traject is opgedeeld in drie fases: 1. De inventarisatie fase (april-augustus 2019), 2. De visievormingsfase (september 2019 - maart 2020), 3. De besluitvormingsfase (april - juli 2020).

In de eerste fase is door middel van bijeenkomsten, social media en een online enquête bij bewoners, ondernemers, bezoekers, buurgemeenten, belangenverenigingen, overheden, enzovoorts opgehaald wat ideeën, wensen en dromen voor de kust zijn. De hoge opkomst toont aan dat de betrokkenheid bij het onderwerp groot is. De resultaten van deze inventarisatiefase zijn na de zomer gepresenteerd in een bijeenkomst en de Rapportage inventarisatie fase 'Dromen aan de Gooise Kust'.

Tegelijk met deze eerste fase, liep ook het onderzoek of het mogelijk zou zijn een totaalvisie te maken voor de gehele Gooise Kust. Daarvoor zijn gesprekken gevoerd met de buurgemeenten Diemen, Huizen en Blaricum. Omdat uit deze gesprekken is gebleken dat deze partijen hier geen mogelijkheid toe zagen, is besloten om als Gooise Meren zelfstandig de visie voor het eigen kustgebied op te stellen, daarbij wel rekening houdend met en aansluitend bij de ontwikkelingen in de (directe) omgeving.

In september is gestart met de visievormingsfase. Hiervoor wordt o.a. een analyse gemaakt van bestaand beleid en overige aangeleverde stukken van betrokken partijen. Omdat uit de analyse van deze stukken een hiaat in de kennis op het gebied van havens en waterrecreatie blijkt, is er een apart onderzoek uitgevoerd naar dit onderwerp. Deze rapportage dient als aanvullende bouwsteen voor de visie Aan de Gooise Kust. De

visievormingsfase loopt door in 2020 met persoonlijke 1-op-1 gesprekken en kustateliers waarin geparticipeerd kan worden.

Omdat de aanleiding van de opdracht is om de kansen op het gebied van (water)recreatie en toerisme aan de kust te benoemen en te benutten, wordt ten behoeve van deze visie gewerkt met de Haven Advies Groep (HAG). Dit is een adviesgroep die op initiatief van Gooise Meren is gevormd door partijen met kennis en ervaring op het gebied van watersport en waterrecreatie, zonder direct persoonlijk belang in het gebied. Van deze groep wordt gebruik gemaakt om aan te haken bij de (nationale) trends en ontwikkelingen op het gebied van waterrecreatie en watersport. De deelnemers aan de HAG zijn Waterrecreatie Nederland, het Watersportverbond, de HISWA, Gastvrije Randmeren en de vereniging voor Beroeps Chartervaart (de BBZ).

4.2.5 Toerisme

Het afgelopen jaar is binnen de Regio Gooi en Vecht het uitvoeringsprogramma Cultuur en Recreatie 2020-2023 vastgesteld. De coördinatie en uitvoering van het programma (Regioconservator, Toerisme Gooi & Vecht en het Routebureau) zijn vanaf nu ondergebracht bij de Regio Gooi en Vechtstreek. Door de unieke identiteit (groen, creatief en monumentaal) met de vele beeldbepalende parels te versterken en verder uit te dragen, wordt de culturele identiteit van Gooi en Vechtstreek verder geïntegreerd. Uitgangspunt daarbij is om de regio uit te dragen als aantrekkelijk gebied om te bezoeken, te recreëren en te verblijven. Dit levert op meerdere vlakken winst op: economisch, cultureel en maatschappelijk.

Vanuit de samenwerking binnen de Regio Gooi en Vecht is gestart met het plaatsen van de circulaire (met hergebruik van grondstoffen) markering van het Wandelnetwerk Gooi en Vecht. Helaas blijkt deze markering erg vandalisme gevoelig, met als gevolg veel kapotte markeringen. In december is daarom een test uitgevoerd waarin aangepaste versies van deze markering zijn voorgelegd, zowel qua constructie als qua uitstraling. Op basis van de uitkomsten van deze test wordt een aantal mogelijkheden voor vormgeving en materiaal aan de deelnemende gemeenten voorgelegd, waaruit men een keuze zal maken voor de definitieve vorm.

In het najaar van 2019 is vanuit de Metropoolregio Amsterdam (MRA) in de Regio Gooi en Vecht gestart met de pilot Gebiedsgerichte Aanpak Toerisme & Cultuur, op het gebied van de marketing, promotie en bereikbaarheid van specifieke culturele en toeristische bestemmingen. Aanleiding voor deze samenwerking en het starten van de pilot is de al langer lopende samenwerking binnen de MRA tussen verschillende gemeenten en deelregio's, om te werken aan spreiding van toerisme en cultuurbezoek. Hieraan wordt zowel vanuit de Strategische Agenda Toerisme als vanuit het Programma Kunst, Cultuur en Erfgoed gewerkt. Doelstelling van deze programma's is onder andere spreiding van toeristen en culturele bezoekers over de hele MRA.

Het idee achter de pilot Gebiedsgerichte aanpak is dat het betreffende gebied vanuit een geïntegreerde en samenhangende aanpak een boost krijgt. Bij de uitvoering en concretisering worden er ideeën opgedaan en leerpunten opgehaald, die vervolgens ook in andere delen van de MRA geïmplementeerd kunnen worden. In het kader van deze pilot hebben in 2019 de volgende activiteiten plaats gevonden:

- Tijdens het Grachtenfestival zijn een aantal concerten op meerdere locaties in de Gooi en Vechtstreek gegeven, onder andere op Pampus en de Groene Afslag. Deze zijn zeer enthousiast ontvangen. Op basis van deze positieve ervaringen wordt onderzocht of er ook in de toekomst invulling gegeven kan worden aan een (terugkerend) regionaal festival of evenement.
- Er heeft gerichte marketing plaatsgevonden op het thema Castles & Gardens binnen Amsterdam Bezoeken, Holland Zien.
- Er is in december een bijeenkomst Arrangementenontwikkeling georganiseerd waar (horeca)ondernemers en culturele instelling uit de regio met elkaar in gesprek zijn gebracht om gezamenlijk te werken aan het formuleren van arrangementen.

Er is binnen Gooise Meren lokaal ingezet op gebiedspromotie door het inzetten van Stadspromotoren in Muiden, Muidenberg en Naarden. In Bussum is budget beschikbaar gesteld aan Stichting Pro-Bussum voor de

inzet van een dorpsmanager en evenementencoördinator. Deze mensen hebben ondersteuning geboden aan organisatoren van evenementen en hebben de kernen gepromoot op social media en de lokale VVV-websites. Ook worden door hen voor de kernen halfjaarlijkse evenementenkalenders opgesteld en gedistribueerd. Om de gebiedspromotie binnen Gooise Meren efficiënter en effectiever te organiseren is, zoals ook onder paragraaf 4.2.1 omschreven staat, in december 2019 het onderzoek afgerond naar draagvlak voor een gemeente breed Marketing- en uitvoeringsorganisatie.

Het verbeteren van de parkeervoorzieningen buiten de vesting Muiden wordt meegenomen in het project 'Verder met de vesting Muiden'. De behoeftes en knelpunten op het gebied van de OV bereikbaarheid in Gooise Meren, zijn ingebracht bij de Regio Gooi en Vechtstreek en bij de provincie Noord-Holland.

4.3 Wonen

Wat hebben we daarvoor gedaan?

4.3.1 Passend (meer en beter) woningaanbod

Gooise Meren is een gemeente waar iedereen kan wonen op een manier die zo veel mogelijk aansluit bij de individuele woonwensen en financiële mogelijkheden, waar aandacht is voor de huisvesting van bijzondere doelgroepen en duurzaamheid een uitgangspunt is. De regionale en lokale woonvisies die in 2017 zijn vastgesteld dragen hieraan bij.

Dit betekent dat we in 2019 hebben ingezet op:

- Minimaal 1/3 betaalbare woningen in nieuwbouwprojecten
- Meer sociale en middeldure huurwoningen
- Flexibele woonconcepten: In 2019 zijn we gestart met de eerste verkenning voor het onderzoek naar de toepassing van flexibele woonconcepten. In 2020 verwachten we hier vervolg aan te geven.
- Prestatieafspraken met corporaties: We hebben het proces om te komen tot prestatieafspraken met de woningcorporaties opgesplitst in twee soorten afspraken, kaderafspraken en productieafspraken. In 2019 hebben we de kaderafspraken ondertekend met alle corporaties in Gooise Meren. In deze kaderafspraken leggen de gemeente Gooise Meren, de woningcorporaties en de huurdersbelangenorganisaties afspraken vast die betrekking hebben op de sociale huurwoningen in bezit van de woningcorporaties in de gemeente Gooise Meren. De kaderafspraken zijn ingedeeld naar vier inhoudelijke thema's die aansluiten bij het taakveld van de corporaties. Thema's zijn: doorstroming en betaalbaarheid, duurzaamheid, bijzondere doelgroepen en leefbaarheid. In begin 2020 verwachten we de afronding van de productieafspraken met vier corporaties.
- Huisvestingsverordening: De huisvestingsverordening 2019 is in juni 2019 vastgesteld. In de huisvestingsverordening wordt geregeld dat alle gemeenten in de regio Gooi en Vechtstreek per 1 juli 2019 een uniform en rechtsgeldig urgentie- en woonruimteverdeelsysteem hebben. Met de huisvestingsverordening hebben we een systeem van woningtoewijzing en urgentie ter beschikking, dat recht doet aan de behoeften van inwoners die voor hun huisvesting zijn aangewezen op sociale huurwoningen.
- Starterslening: Er zijn in 7 toewijzingen gedaan voor de aanvraag van een Startersleningen bij de SVn.

4.3.2 Wonen met zorg

De inwoners van Gooise Meren blijven, als ze ouder worden, langer zelfstandig thuis wonen dan vroeger. Ook zijn er meer kwetsbare inwoners die na een begeleidingstraject, in bijvoorbeeld een instelling voor beschermd wonen of een pleeggezin, zelfstandig willen en kunnen wonen. Daardoor is de vraag naar passende woonruimte met allerlei varianten van ambulante zorg en ondersteuning toegenomen en dreigt er een tekort.

In 2019 hebben we niet de haalbaarheidsstudie naar innovatie woonzorginitiatieven uitgevoerd. De prioriteit is gegaan naar het opstellen van de kader- en productieafspraken met de corporaties. In 2021 ontwikkelen we een visie op het gebied van wonen en zorg. Hiervoor voeren we een haalbaarheidsstudie innovatie woonzorginitiatieven uit voor inzicht in woon- en begeleidingsbehoeften van mensen die langer zelfstandig willen wonen en van kwetsbare groepen. De inzet van de visie wonen en zorg is meer geschikte woonvormen in combinatie met passende ondersteuning.

4.3.3 Huisvesting statushouders

Statushouders zijn asielzoekers die een verblijfsvergunning hebben ontvangen en daarom in een eigen woning mogen gaan wonen. Gemeenten zijn vanuit het Rijk verplicht om statushouders te huisvesten. Daarom heeft de gemeente Gooise Meren met diverse corporaties afspraken gemaakt om woonruimte beschikbaar te

stellen. Het COA koppelt de statushouders aan de gemeente. In 2019 had Gooise Meren een taakstelling van 40 statushouders, aan het eind van het jaar is deze groep voorzien van huisvesting. Voor het 1^e half jaar van 2020 is de taakstelling 18 statushouders, waarvan we in 2019 al twee gehuisvest hebben.

4.3.4 Verlenen omgevingsvergunningen

Er zijn in totaal 1435 aanvragen voor activiteiten in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) ingediend (quickscan 52, vooroverleg 184, vergunningen 751, meldingen sloop (inclusief asbest) 425 en brandveiligheid 23. Het aantal aanvragen omgevingsvergunningen is voor het eerst sinds jaren gedaald van 849 in 2018 naar 751. De oorzaak is lastig te verklaren, deze kan heel divers zijn. Het verkleinen van de geurcirkel rond Givaudan zorgde in 2018 voor een stijging van het aantal aanvragen ten opzichte van het jaar daarvoor.

Er zijn in 2019 536 vergunningen verleend, in 2018 520. Wel zijn er meer grote aanvragen (boven 100k) ingediend. De vergunningsaanvragen betreffen naast bouwen: ontheffingen van ruimtelijke regels, kappen, in-uitrit, sloop, monument, reclame en aanleg. De aanvragen worden meestal vergund, maar soms ook geweigerd, ingetrokken of niet ontvankelijk verklaard. Het jaarverslag VTH 2019 dat u binnenkort zal ontvangen geeft u uitgebreide informatie. Er zijn meerdere vergunningen voor grote projecten verleend. Denk aan de ontwikkeling van de Schoutenwerf te Muiden, Raadhuisstraat 2 in Naarden woningen/ appartementen, Zorglandgoed Hoogerlust te Muiden, versterking Betlebrug te Muiden, Iepenlaan 4A in Bussum 7 woningen, La Place - McDonalds Hackelaar in Muiden en een aantal particuliere woningen in de verschillende kernen. Deze leverden hogere legesopbrengsten op dan geraamd.

Het toezicht op de uitvoering van bouwactiviteiten, die conform de verleende vergunning moet plaatsvinden, vindt zijn grondslag in veiligheid, zoals constructieve veiligheid, bouwkundige risico's en brandveiligheid. Daarnaast spelen leefbaarheid en duurzaamheid, zoals het toezicht op welstand en het behoud van monumenten een belangrijke rol. De vastgestelde prioriteitstelling is hier op gebaseerd. Het toezicht op de bouwwerkzaamheden van grote ontwikkelingen zoals de Krijgsman vindt op reguliere basis plaats.

4.4 Vastgoed

Wat hebben we daarvoor gedaan?

4.4.1 Doelmatige inzet maatschappelijk vastgoed

In 2019 zijn stappen gezet om al het vastgoed in beeld te krijgen, inclusief de verplichtingen en inkomsten die daar aan verbonden zijn. Dit geldt zowel voor gebouwen als voor grond.

Dit heeft geresulteerd in een helder beeld en een consequentere vastgoedadministratie.

Ook is het onderzoek naar een vastgoed management informatie programma in gang gezet om zo naar integrale informatie te komen.

4.4.2 Helderheid, gelijkheid en compliance bij inzet van vastgoed

In 2019 zijn diverse panden doorgerekend op een kostprijs dekkende huur. Daarmee is een standaard hiervoor neergezet. In het onderzoek naar verbruiks- en gebruikskosten per object en de mate van doorbelasting is veel duidelijk geworden. En daar waar het kon, is actie ondernomen.

4.4.3 Duurzame inzet van vastgoed

In 2019 is de aanbesteding van de ESCo-pilot (Energy Service Company) gestart. Die moet in 2020 tot een daadwerkelijke aanbesteding leiden.

Er is voor elk pand een MeerJarenOnderhoudsPlan (MJOP) opgesteld, met een looptijd van 15 jaar. Daarnaast is er ook een duurzaam meerjarenonderhoudsplan opgesteld, zodat een inschatting is te maken van de kosten die daarmee gemoeid zijn. Doel is om bij planmatig groot onderhoud gelijk ook duurzaamheidsmaatregelen te treffen.

Vastgoed labelen

Het bestaande vastgoed is gerubriceerd en gelabeld. Het vastgoed waar vastgesteld beleid voor is, zoals sport of onderwijs, is gelabeld als de kernportefeuille. Al het andere vastgoed is in onderzoek, dat wil zeggen in afwachting van beleid op een domein, zoals erfgoed of cultuur, om daarna te toetsen of de huisvestingsvraag die daarbij hoort wordt gedekt door het bestaande vastgoed. Het vastgoed waar geen vastgesteld maatschappelijk doel voor is, kan dan worden afgestoten.

Beleidsindicatoren

Taakveld 3. Economie

Nr.	Naam Indicator	Eenheid	Bron	Realisatie 2018 GM	Begroot 2019 GM	Realisatie 2019 GM	Realisatie 2019 gemeenten 50.000 - 100.000 inwoners	Beschrijving	Toelichting
14.	Func-tie-menging	%	LISA	44,8		Cijfers zijn nog niet bekend	Cijfers zijn nog niet bekend	De functiemengings-index (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.	
16.	Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 74 jaar	LISA	155,5		Cijfers zijn nog niet bekend	Cijfers zijn nog niet bekend	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-74 jaar.	

Taakveld 8. Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing

Nr.	Naam Indicator	Eenheid	Bron	Realisatie 2018 GM	Begroot 2019 GM	Realisatie 2019 GM	Realisatie 2019 GM	Realisatie 2019 GM
35.	Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	CBS	368	373 *)	406		

Nr.	Naam Indicator	Eenheid	Bron	Realisatie 2018 GM	Begroot 2019 GM	Realisatie 2019 GM	Realisatie 2019 GM (%)
36.	Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	ABF - Research Systeem Woning- voorraad	4,6	4,2	3,7	6,7 (%)
37.	Demografische druk	%	CBS	88	88	87,4	Nederl.
38.	Gemeentelijke woonlasten eenpersoons-huishouden	In Euro's	COELO	665	661	661	
39.	Gemeentelijke woonlasten meerpersoons-huishouden	In Euro's	COELO	763	762	762	

Nr.	Naam Indicator	Eenheid	Bron	Realisatie 2018 GM	Begroot 2019 GM	Realisatie 2019 GM	Realisatie 2019 GM 50.000

*) In de begrotingscijfers 2019 zijn abusievelijk ook de garageboxen, parkeerplaatsen en woningen in aanbouw meegenomen

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2018	Begroting 2019	Begroting 2019 (na wijziging)	Realisatie 2019
Lasten				
610 Economie	1.189	1.524	1.343	1.268
611 Bestemmingsplannen	558	1.146	920	1.042
612 Beheer gemeentelijke gebouwen	4.735	3.490	5.809	6.474
613 Ruimtelijke ontwikkeling	3.085	1.448	8.763	9.621
614 Projecten	1.218	3.892	3.906	2.492
615 Bouwen	1.327	1.280	1.949	2.081
Totaal Lasten	12.112	12.778	22.690	22.977
Baten				
610 Economie	-1.074	-779	-745	-1.603
611 Bestemmingsplannen	-18	-57	0	-2
612 Beheer gemeentelijke gebouwen	-6.007	-1.964	-3.186	-3.254
613 Ruimtelijke ontwikkeling	-1.156	-489	-1.080	-1.617
614 Projecten	-1.337	-3.650	-950	-990
615 Bouwen	-1.439	-1.134	-2.234	-2.742
Totaal Baten	-11.032	-8.074	-8.195	-10.209
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	1.080	4.704	14.495	12.769
Stortingen				
612 Beheer gemeentelijke gebouwen	1.042	0	5.723	5.723
613 Ruimtelijke ontwikkeling	516	0	0	0
614 Projecten	817	0	125	125
Totaal Stortingen	2.375	0	5.848	5.848
Onttrekkingen				
610 Economie	-5	-5	-41	-41
612 Beheer gemeentelijke gebouwen	-964	0	-3.723	-3.723
613 Ruimtelijke ontwikkeling	-152	0	-4.134	-4.134
614 Projecten	-645	-180	-3.065	-1.600
615 Bouwen	0	0	-63	-63
Totaal Onttrekkingen	-1.767	-185	-11.025	-9.560
Mutaties reserves	608	-185	-5.177	-3.712
Gerealiseerd resultaat	1.688	4.519	9.318	9.057

Toelichting financiële verschillen

Toelichting verschillen Realisatie 2019 t.o.v. Begroting inclusief wijzigingen 2019		
Onderdeel programma 4	Vershil (x € 1.000)	V/N (V= voordeel, N= nadeel)
<p><i>Doorbelastingen:</i></p> <p>Doorbelasting kosten ambtelijk apparaat nadere toelichting zie verschillenanalyse programma 9.</p>	-314	N
<p><i>Economie</i></p> <p>Door langdurige uitval van de betrokken beleidsmedewerker is er een onderbesteding van €142 K. Hierdoor hebben o.a. de volgende projecten en de bijbehorende financiële uitgaven vertraging opgelopen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Onderzoek naar en opzetten van gemeente brede marketing organisatie - Onderzoek naar en in beeld brengen van ZZP-ers in Gooise Meren en hun behoeften - Het laten opstellen van een programma van eisen voor reclame in de buitenruimte <p><i>Erfpacht</i></p> <p>De raad heeft in 2018 besloten, tegelijk met de vaststelling van het erfpachtbeleid, dat de erfpachters op bedrijventerrein Gooimeer Zuid in Naarden erfpachtvoorstellen zouden krijgen. Deze erfpachters hebben voorstellen gekregen voor zover het niet gaat om strategische grond. Een van de voorstellen was koop van de bloot eigendom van de grond. Een paar erfpachters op Gooimeer Zuid hebben gekozen voor koop. Met hen is een koopovereenkomst afgesloten, dit heeft € 768k voordeel opgeleverd. In vervolg op vastgoed acties in 2018 wordt er verder gegaan met de ontvlechting van de financiële stromen van het vastgoed, om een volledig beeld te krijgen in de baten en lasten kant van het vastgoed in bezit van Gooise Meren. Dit resulteert deze keer in verschuivingen tussen de programma's 4 en 8. Bij erfpacht €86k voordeel. Per saldo op dit product €996k V.</p>	996	V
<p><i>Bestemmingsplannen</i></p> <p>Op de activiteit Bestemmingsplannen is sprake van een overschrijding van circa € 247k. Met name door de incidentele inhuur voor het actualiseren van diverse bestemmingsplannen, waaronder die van</p>	-75	N

<p>Speelpark Oud Valkeveen. Daar tegenover staat een onderschrijving op het onderdeel Omgevingswet van circa € 172k. Per saldo op dit product € 75k nadeel. Door het uitstel van de invoering van de Omgevingswet naar 1 januari 2021, is de planning voor de werkzaamheden in Gooise Meren opgeschoven. Het incidentele budget voor de implementatie van de Omgevingswet wordt gedekt door de Algemene reserve. Dat houdt in dat de onderuitputting op het incidentele budget (€ 76k van de € 172k) leidt tot een lagere onttrekking aan de Algemene reserve (nadeel op programma 9).</p>		
<p><i>Beheer gemeentelijke gebouwen</i> De storting in de voorziening onderhoud gebouwen (€ 185k N) is geraamd op programma 5 (€ 37k) en Programma 8 (€ 14,8k) en verantwoord op programma 4. Door opheffing van de voorziening De Zandzee komen de kosten ten laste van exploitatie (€ 519k N). Voorgesteld zal worden dit bij resultaat bestemming ten laste te brengen van de reserve Groot onderhoud de Zandzee, waar dekking beschikbaar is. Voor de SPUK 2019 zijn geen opbrengsten geraamd, omdat de toekenning SPUK 2019 pas eind oktober 2019 is ontvangen (€ 83k V). Door het Sportbesluit zijn er hogere huuropbrengsten gerealiseerd dan begroot (€ 111k V) Per saldo op dit product € 510k nadeel.</p>	-510	N
<p><i>Ruimtelijke ontwikkeling</i> Op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling is sprake van vele initiatieven, waarvoor onderzoek noodzakelijk is om tot een concreet projectplan te komen. Zolang nog geen sprake is van concrete voorbereiding of uitvoering van dergelijke plannen, waartoe de raad krediet beschikbaar heeft gesteld, worden deze onderzoekskosten ten laste van de exploitatie gebracht. Het jaarlijkse exploitatiebudget voor onderzoek van dergelijke initiatieven is ontoereikend (€ 208k N). De druk op dit budget neemt toe doordat we er voor kiezen steeds eerder in het traject te investeren in het betrekken van omwonenden en andere belanghebbenden. Dat leidt tot grotere uitgaven vroeger in het traject. Het college beraadt zich over manieren om het gat tussen budget en bestedingen op dit punt te verkleinen. Bij de grondexploitatie Storklocatie heeft in 2019 een vereffening plaatsgevonden van de voorfinanciering van de grond Godelindeschool (€ 800k). Deze stond gepland voor 2020 waardoor zowel de baten als lasten hoger zijn dan geraamd. Per saldo neutraal voor de exploitatie.</p>	-208	N

<p><i>Projecten</i> Voor de reconstructie aansluiting De Krijgsman op de Maxisweg en de ontsluitingsbruggen was € 3.050k aan uitgaven geraamd voor 2019, waar een bijdrage uit de reserve Grote Projecten tegenover stond. Op basis van het aandeel in de feitelijk gerealiseerde uitgaven van € 1.600k is het aandeel van de bijdrage uit de reserve voor 2019 eveneens bepaald op € 1.600k. (€ 1.450k V). Per saldo neutraal.</p>	1.477	V
<p><i>Bouwen: Omgevingsvergunningen</i> Er zijn fors meer legesopbrengsten gerealiseerd op omgevingsvergunningen (€ 486 V).</p> <p>Er zijn meerdere vergunningen voor grote projecten verleend. Denk aan de ontwikkeling van de Schoutenwerf te Muiden, Raadhuisstraat 2 in Naarden woningen/ appartementen, Zorglandgoed Hoogerlust te Muiden, versteving Betlebrug te Muiden, Iepenlaan 4A in Bussum 7 woningen, La Place - McDonalds Hackelaar in Muiden en een aantal particuliere woningen in de verschillende kernen. Deze leverden hogere legesopbrengsten op dan geraamd.</p> <p>Om alle aanvragen te verwerken zijn er ook meer inhuurkosten gemaakt dan geraamd (€ 59k N) en hebben we meer kosten aan de commissie Ruimtelijke kwaliteit en Erfgoed (CRK&E) gehad (€ 32k N).</p>	395	V
<p><i>Overige verschillen < € 70.000</i></p>	-35	N
Totaal voor reserves	1.726	V
Reserves		
<p><i>Projecten</i> Voor de reconstructie aansluiting De Krijgsman op de Maxisweg en de ontsluitingsbruggen was € 3.050k aan uitgaven geraamd voor 2019, waar een bijdrage uit de reserve Grote Projecten tegenover stond. Op basis van het aandeel in de feitelijk gerealiseerde uitgaven van € 1.600k is het aandeel van de bijdrage uit de reserve voor 2019 eveneens bepaald op € 1.600k. (€ 1.450k V). Per saldo neutraal.</p>	-1.465	N

Totaal na reserves	261	V
--------------------	-----	---